

Standardy kontrol výkonu přenesené působnosti v oblasti státní správy na úseku živnostenského podnikání

1. Přehled právních předpisů podléhajících kontrole

zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále též „živnostenský zákon“),
zákon č. 570/1991 Sb., o živnostenských úřadech, ve znění pozdějších předpisů,
zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů,
zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů,
zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, ve znění pozdějších předpisů,
zákon č. 307/2013 Sb., o povinném značení lihu, ve znění pozdějších předpisů,
zákon č. 256/2001 Sb., o pohřebnictví a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
zákon č. 247/2006 Sb., o omezení provozu zastaváren a některých jiných provozoven v noční době ve znění zákona č. 183/2017 Sb.,
zákon č. 159/1999 Sb., o některých podmínkách podnikání a o výkonu některých činností v oblasti cestovního ruchu, ve znění pozdějších předpisů,
zákon č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, ve znění pozdějších předpisů,
zákon č. 49/1997 Sb., o civilním letectví, ve znění pozdějších předpisů,
zákon č. 114/1995 Sb. o vnitrozemské plavbě, ve znění pozdějších předpisů,
zákon č. 266/1994 Sb., o drahách, ve znění pozdějších předpisů,
zákon č. 39/2020 Sb., o realitním zprostředkování a o změně souvisejících zákonů (zákon o realitním zprostředkování), ve znění pozdějších předpisů,
zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále též „správní řád“),
zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o odpovědnosti za přestupky“),
zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o některých přestupcích“),
zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění pozdějších předpisů (dále též „kontrolní řád“).

2. Základní předmět kontroly vymezený konkrétními ustanoveními

zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů

- provozování živnosti prostřednictvím odpovědného zástupce (ustanovení odpovědného zástupce do funkce a jeho změna - § 11),
- pokračování v provozování živnosti při úmrtí podnikatele (§ 13),
- provozovny (§ 17),
- tržní řád (§ 18)
- povinnosti podnikatele (§ 31),
- ohlašování živnosti (§ 45 až 47),
- oznamování změn a doplnění údajů a dokladů (§ 49 a 56),
- řízení o koncesi (§ 50 až 54),
- oznámení podnikatele, že hodlá pokračovat v provozování živnosti (§ 57),
- zrušení živnostenských oprávnění podnikatele (§ 58 odst. 1 písm. a), až d), § 58 odst. 2 až odst. 5),

- pozastavení provozování živnosti (§ 58 odst. 2 a odst. 3),
- pozastavení provozování živnosti v provozovně (§ 58 odst. 6),
- živnostenský rejstřík (výpisy a sestavy - § 60),
- živnostenská kontrola (§ 60a až § 60d),
- přestupky fyzických osob (§ 61),
- přestupky právnických a podnikajících fyzických osob (§ 62 a 63).

zákon č. 570/1991 Sb., o živnostenských úřadech, ve znění pozdějších předpisů

- působnost živnostenských úřadů.

zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů

- dozor nad oblastí ochrany spotřebitele (§ 23 odst. 1, § 23d),
- přestupky (§ 24, 24b).

zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů

- kontrola dodržování povinností při značení tabákových výrobků, zahřívaných tabákových výrobků, ostatních tabákových výrobků nebo výrobků souvisejících s tabákovými výrobky - přestupky právnických nebo podnikajících fyzických osob proti značení tabákovými nálepkami (§ 135q, srov. též § 60a živ. zákona),
- věcná příslušnost (§ 135zi odst. 4).

zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, ve znění pozdějších předpisů

- přestupky [§ 35 odst. 1 písm. a), 36 odst. 1 písm. a) f), g) a h)],
- společná ustanovení k přestupkům [§ 40 odst. 1 písm. j), odst. 2 písm. d)].

zákon č. 307/2013 Sb., o povinném značení lihu, ve znění pozdějších předpisů

- přestupky podnikajících fyzických osob a právnických osob na úseku povinného značení lihu [§ 59 odst. 1, § 60 odst. 1 písm. a) a b), § 61 odst. 1 písm. a), § 62 odst. 1 písm. a), § 63 odst. 1 písm. a) a § 64 odst. 1 písm. a)],
- věcná příslušnost [§ 69 odst. 2 písm. c), srov. též § 60a živ. zákona].

zákon č. 256/2001 Sb., o pohřebnictví a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

- přestupky podnikajících fyzických osob a právnických osob (§ 28 odst. 2),
- věcná příslušnost [§ 25a odst. 2 písm. b)].

zákon č. 247/2006 Sb., o omezení provozu zastaváren a některých jiných provozoven v noční době ve znění zákona č. 183/2017 Sb.

- přestupky podnikajících fyzických osob a právnických osob a věcná příslušnost (§ 2).

zákon č. 159/1999 Sb., o některých podmínkách podnikání a o výkonu některých činností v oblasti cestovního ruchu, ve znění pozdějších předpisů

- přestupky podnikajících fyzických osob a právnických osob (§ 10d odst. 1).

zákon č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, ve znění pozdějších předpisů

- přestupky [§ 34f odst. 3, § 36 odst. 5 písm. c)] - v případě provozovatele cestovní kanceláře nebo cestovní agentury,
- zrušení nebo změna živnostenského oprávnění (§ 35b odst. 4),
- věcná příslušnost (§ 34 odst. 3).

zákon č. 49/1997 Sb., o civilním letectví, ve znění pozdějších předpisů

- přestupky podnikajících fyzických osob a právnických osob [§ 94 odst. 1 písm. c)],
- věcná příslušnost (§ 3 odst. 9).

zákon č. 114/1995 Sb. o vnitrozemské plavbě, ve znění pozdějších předpisů

- přestupky podnikajících fyzických osob a právnických osob (§ 44 odst. 12 a 13),
- věcná příslušnost [§ 40 odst. 4, § 45 odst. 1 písm. b)].

zákon č. 266/1994 Sb., o drahách, ve znění pozdějších předpisů

- přestupky podnikajících fyzických osob a právnických osob (§ 52 odst. 6),
- věcná příslušnost [§ 52a odst. 1 písm. c)].

zákon č. 39/2020 Sb., o realitním zprostředkování o realitním zprostředkování a o změně souvisejících zákonů (zákon o realitním zprostředkování), ve znění pozdějších předpisů

- zrušení živnostenského oprávnění (§ 20 odst. 4 v návaznosti na § 5), přestupky [§ 21 odst. 1 písm. a) v návaznosti na § 4],
- věcná příslušnost (§ 20 odst. 1 a 2).

zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

- zákon jako celek (procesní postupy ve správním řízení).

zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů

- zákon jako celek (procesní postupy u přestupků).

zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, ve znění pozdějších předpisů

- zákon jako celek (procesní postupy, přestupky).

zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění pozdějších předpisů

- zákon jako celek (procesní postupy, kontrolní činnost).

3. Kritéria posuzování předmětu kontroly

a) oblast registrační činnosti

V dané oblasti jde zejména o kontrolu činnosti obecních živnostenských úřadů týkající se zápisu údajů a jejich změn do živnostenského rejstříku, vydávání výpisu ze živnostenského rejstříku při ohlášení živnosti, rozhodování o udělení koncese (obsah rozhodnutí o udělení koncese se zaměřením na specifikaci podmínek a existenci stanoviska podle § 52 živnostenského zákona), posuzování požadavků týkajících se odborné

způsobilosti ohlašovatele živnosti či žadatele o koncesi (včetně odpovědného zástupce), rozesílání opisů listin určeným orgánům se zaměřením na plnění informačních povinností podle § 55 odst. 2 živnostenského zákona, dodržování lhůt, výkonu funkce centrálního registračního místa a vedení spisové evidence.

Kritérium posuzování (způsob hodnocení) postupu obecního živnostenského úřadu:

Uvést údaje, aby bylo zjevné, jaká oblast byla kontrolována, tj. popsat věc základními údaji (jméno a příjmení/název, IČO).

Uvést, zda nebyly či naopak byly zjištěny nedostatky v činnosti obecního živnostenského úřadu (a pokud ano, jaké). Dále uvést, zda byly dodrženy lhůty pro vydání výpisu ze živnostenského rejstříku.

Příklad zápisu:

Podnikatel: XY

IČO:

č.j.....(rozhodnutí o udělení koncese)

..... (výpis ze živnostenského rejstříku)

Věc: Žádost o koncesi s předmětem podnikání „Prodej kvasného lihu, konzumního lihu a lihovin“, rozhodnutí o udělení koncese, vydání, vydání výpisu ze živnostenského rejstříku, vyrozumění podnikatele o zápisu údajů o provozovně do živnostenského rejstříku

Kontrolní zjištění: odborná způsobilost doložena výučním listem ze, učební obor, rozhodováno bez zbytečného odkladu; ostatní podmínky stanovené živnostenským zákonem byly splněny; výpisy ze živnostenského rejstříku byly vydány ve stanovené lhůtě.

b) oblast správních činností

V uvedené oblasti jde zejména o kontrolu celého rozsahu správních řízení, ve věci zrušení živnostenského oprávnění pro ztrátu bezúhonnosti nebo svéprávnosti, zrušení živnostenského oprávnění pro překážku provozování živnosti, zrušení živnostenského oprávnění pro neprokázání právního důvodu užívání prostor, v nichž má podnikatel na území ČR sídlo, porušení jiných ustanovení živnostenského zákona a zvláštních právních předpisů, provozování činností, které jsou vykonávány bez příslušného živnostenského oprávnění, pozastavení provozování živnosti a zrušení živnostenského oprávnění, vyřizování podnětů jiných orgánů, vyřizování přestupků podle zákona o některých přestupcích (*pokud obecní živnostenský úřad tuto agendu vykonává*), porušení tržního řádu (*pokud obecní živnostenský úřad tuto agendu vykonává*.)

Dále jde v uvedené oblasti o kontrolu postupu správního orgánu (obecního živnostenského úřadu) podle příslušných ustanovení živnostenského zákona, případně podle zákona o odpovědnosti za přestupky.

Kritérium posuzování (způsob hodnocení) postupu obecního živnostenského úřadu:

Uvést údaje, aby bylo zjevné, co bylo zejména kontrolováno, tj. popsat věc základními údaji (jméno a příjmení/název, IČO). Základní údaje o kontrolované věci – zejména typ rozhodnutí, jeho číslo, jeho vydání, vypravení a doručení včetně způsobu doručení (pošta, datová schránka, fikce), nabytí právní moci, předmět, zda byly uloženy náklady řízení či důvod jejich neuložení.

Závěr - zejména konstatování, že je vše v souladu se zákonem či byl zjištěn nějaký nesoulad, případně, co je nesprávné.

Příklad zápisu:

Účastník řízení: XY

IČO:

Věc: Podnět OSSZ ze dne..... ve věci zrušení živnostenského oprávnění účastníka řízení z důvodu porušení podmínek stanovených zvláštními právními předpisy - neplnění závazků vůči státu. Z důvodu neznámého pobytu účastníka řízení bylo doručováno veřejnou vyhláškou a byl ustanoven opatrovník. Rozhodnutí

č. j. ze dne (doručenoopatrovníkovi osobně, nabytí právní moci dnem) o zrušení živnostenského oprávnění podle § 58 odst. 3 živnostenského zákona z důvodu závažného porušení zvláštních předpisů. Dále byla uložena povinnost nahradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč.

Kontrolní zjištění: řízení bylo vedeno v souladu se zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), rozhodnutí obsahuje náležitosti podle § 68 a násl. správního řádu.

c) oblast kontroly

Kritérium posuzování (způsob hodnocení postupu obecního živnostenského úřadu)

Příklad zápisu:

Kontrolovaná osoba: XY

IČO:

Věc: Kontrola povinností podnikatele (§ 17, § 31 živnostenského zákona)

Kontrola byla provedena dne.....v ...(uvést místo a čas kontroly). Porušení povinností podnikatele nebylo kontrolou zjištěno. Závěry z provedené kontroly jsou obsaženy v protokolu o kontrole č. j. ze dne, protokol o kontrole byl doručen dne.....kontrolované osobě osobně, námitky proti kontrolnímu protokolu nebyly podány.

Kontrolní zjištění: kontrola byla vedena v souladu se zákonem č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění pozdějších předpisů, protokol o kontrole obsahuje veškeré náležitosti podle kontrolního řádu, nedostatky v kontrolní činnosti nebyly shledány.

V této oblasti půjde zejména o rozsah a způsob kontrolní činnosti prováděné u podnikatelských subjektů živnostenským úřadem podle zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění pozdějších předpisů, ve spojení se zákonem č. 570/1991 Sb., o živnostenských úřadech, ve znění pozdějších předpisů, zaměřené na dodržování živnostenského zákona dalších zvláštních právních předpisů (např. zákony upravující ochranu spotřebitele, spotřební daň, povinné značení lihu, omezení provozu zastaváren a některých jiných provozoven v noční době, ochranu zdraví před škodlivými účinky návykových látek ad.) - ke kontrole zvláštních právních předpisů blíže viz část 2 tohoto materiálu.

Dále půjde v této oblasti o kontrolu týkající se zveřejňování informací o kontrolách (§ 26 kontrolního řádu), zpracování plánu kontrol (§ 27 kontrolního řádu), o kontrolu správnosti a včasnosti provedení záznamů o kontrole v IS RŽP kontrolovaným úřadem nebo třetím subjektem, který uložil pokutu (Inspektorát práce, ČOI, ČZPI, ÚP atd.).

Uvedená oblast se rovněž týká kontroly protokolů podle § 12 kontrolního řádu (obsah kontrolních protokolů - popis kontrolních zjištění, dostatečnost kontrolních zjištění včetně toho, zda závěry kontrolních protokolů odpovídají kontrolním zjištěním, resp. zda jsou uvedené závěry s kontrolními zjištěními v souladu), vyřizování námitek podaných proti zjištěním uvedeným v kontrolním protokolu, kontroly řízení o přestupcích, kontroly náležitostí příkazů na místě (§ 92 zákona o odpovědnosti za přestupky ve spojení s § 150 správního řádu), vyřízení podnětů podaných podle § 42 správního řádu, vyřízení stížností uplatněných podle § 175 správního řádu, vedení spisu podle správního řádu.

Celkové shrnutí k části 3

Základním kritériem pro posuzování předmětu kontroly je:

- 1) (obecně) zjišťování zákonnosti provedených postupů při činnosti spočívající ve výkonu přenesené působnosti,

- 2) posouzení, zda konkrétní svěřenou agendu vykonávají oprávněné osoby splňující pro daný úsek příslušnou odbornou způsobilost.

Výsledky kontrol jsou posuzovány podle konkrétně zjištěných skutečností.

Z protokolu o kontrole vyplývají následující závěry:

- a) při kontrole nebyly zjištěny žádné nedostatky,
- b) při kontrole byly zjištěny tyto nedostatky (konkrétně uvést, jaké, tj. v čem konkrétně zjištěné nedostatky spočívají) a proto se ukládají opatření k nápravě (konkrétně uvést, o jaká opatření se jedná).

4. Opatření k nápravě nebo k prevenci nedostatků

Při výkonu kontroly přenesené působnosti uskutečňované krajskými živnostenskými úřady u podřízených obecních živnostenských úřadů jsou ze strany krajských živnostenských úřadů realizována v praxi zejména následující opatření:

- a) V případě zjištění vydání nezákonného rozhodnutí (resp. v případě existence důvodných pochybností o vydání rozhodnutí v souladu s právními předpisy) uplatnění postupu s využitím mimořádných opravných prostředků podle správního řádu.
- b) V případě zjištění zřejmých nesprávností v písemném vyhotovení rozhodnutí uložit vydání usnesení ve věci opravy těchto nesprávností a v případě zřejmých nesprávností ve výroku rozhodnutí uložit vydání opravného rozhodnutí (postup podle § 70 správního řádu).
- c) V případě chybného vyznačení právní moci postupovat podle § 75 odst. 3 správního řádu.
- d) V případě zjištění, že spis není veden řádně v souladu se správním řádem (a v případě zjištění dalších administrativních závad) uložit provedení nápravy, je-li to možné, a to včetně důrazného upozornění na nezbytnost dodržování příslušných ustanovení správního řádu.
- e) V případě zjištění zápisu do živnostenského rejstříku v rozporu se zákonem postupovat podle § 47 odst. 10 živnostenského zákona.
- f) V případě zjištění chyb v psaní a jiných zřejmých nesprávností v zápisu postupovat podle § 47 odst. 11 nebo podle § 56 odst. 7 živnostenského zákona.
- g) Zjištěné nesprávnosti v protokolu o kontrole opravit podle § 21 odst. 1 kontrolního řádu formou dodatku k protokolu o kontrole. Je-li to k opravě zjištěných nesprávností v protokolu o kontrole nutné, provést došetření věci v souladu s § 21 odst. 2 kontrolního řádu.
- h) Projednání zjištěných závad s příslušnými oprávněnými úředními osobami a s vedoucím obecního živnostenského úřadu s cílem zamezit jejich opakování v budoucnu.
- i) V případě zjištění většího počtu závad uskutečnit v relativně krátkém časovém období (tj. v řádu několika měsíců) následnou kontrolu či metodickou dohlídku.

- j) V případě zjištění zvýšeného pochybení uložit obecnímu živnostenskému úřadu jako povinnost zaslat krajskému živnostenskému úřadu za účelem odstranění zjištěných nedostatků zprávu o opatřeních přijatých k nápravě.

5. Další možnosti vyhodnocování středním správním úřadem

Uvést lze některé následující příklady:

- a) kontrola výkonu státní správy na úseku podnikání v zemědělství se zaměřením na postup obce s rozšířenou působností při vydávání osvědčení o zápisu do evidence zemědělského podnikatele podle zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů (*pozn. pokud obecní živnostenský úřad tuto agendu vykonává*)
- b) kontrola postupu při vyřizování žádostí o poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (*pozn. pokud obecní živnostenský úřad tuto agendu vykonává*)
- c) kontrola vyhodnocování nestandardních dotazů,
- d) kontrola zadávání údajů v Informačním systému Registru živnostenského podnikání (§ 60 živnostenského zákona),
- e) vyšší zaměření krajských živnostenských úřadů na zjištění obecních živnostenských úřadů v případě kontrol povinností vyplývajících pro podnikatele ze zvláštních právních předpisů
- f) plnění příslušných usnesení vlády ČR [např. usnesení vlády č. 172 ze dne 17. února 2003 k Návrhům na zdokonalení podnikatelského a investičního prostředí - konkrétně k problematice ochrany práv duševního vlastnictví a činnosti tzv. centrálních registračních míst ve stávající síti obecních živnostenských úřadů, usnesení vlády č. 1316 ze dne 15. listopadu 2006 o realizaci postupného snižování administrativní zátěže drobných živnostníků a malých firem (k tomu např. plnění Dohody Ministerstva průmyslu a obchodu a České obchodní inspekce o výkonu společné kontrolní činnosti ČOI a živnostenských úřadů), usnesení vlády č. 108 ze dne 4. února 2004 o Akčním plánu boje s nelegální migrací atd.],
- g) plnění zvláštní odborné způsobilosti úředníků obcí (§ 21 zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů).

Ověřovací doložka změny datového formátu dokumentu podle § 69a zákona č. 499/2004 Sb.

Změnou datového formátu se nepotvrzuje správnost a pravdivost údajů obsažených v dokumentu a jejich soulad s právními předpisy.

Typ vstupního dokumentu: .DOCX

Otisk souboru: 8F4526FC268D74999055B01E41ADA65228BFF870A9FD3F699AB26006F3D1C174

Použitý algoritmus: SHA256_SBB 2.16.840.1.101.3.4.2.1

Subjekt, který změnu formátu dokumentu provedl:

Ministerstvo vnitra, Nad Štolou 3, 17034 Praha 7

Datum vyhotovení ověřovací doložky:

24.6.2024

Jméno a příjmení osoby, která změnu formátu dokumentu provedla:

Kultová Lucie Mgr.